
Reforma univerzit

Reforma univerzit

14.5.2009, 22:30, pořad: Události, komentáře

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Nejen státní maturitní zkouška vyvolává vlny v českém školském rybníku. Reforma vysokého školství je stejně výbušné téma. Univerzita Karlova představila svůj vlastní návrh reformy. Mimo jiné navrhuje, aby studenti platili zápisné. Zhruba 5 tisíc korun by mělo pokrývat zejména administrativu spojenou s výukou.

Jan OSÚCH, redaktor
František KRAMÁŘ, redaktor
redaktor

Alternativa Bílé knihy ministerstva školství požaduje především větší finanční jistoty pro školy. Nenavrhuje nový zákon, jen novelu toho současného. Nejdůležitější změnou je zápisné 5 tisíc za rok. Zároveň by se neplatilo za dalším studium, ani za opravné termíny zkoušek.

Václav HAMPL, rektor Univerzity Karlovy v Praze

Je to věc, kterou předkládáme k diskusi. Není pravda, jak občas jsme slyšeli v některých titulcích, že ministerstvo se chystá vybírat něco takového nebo podobně. Je to v diskusi a je to tady na základě naší, vnitrouniverzitní debaty, cesta, která by byla schůdná i za současné situace.

Jan OSÚCH, redaktor
František KRAMÁŘ, redaktor
redaktor

Se školným návrh v horizontu několika let nepočítá. Primární je získat více peněz od státu.

Stanislav ŠTECH, prorektor pro rozvoj, UK

Dochází k poklesu vlastně veřejných výdajů na studenta, pokud jde o poměr k HDP, takže my jsme dneska někde na úrovni asi 0,6 % oproti ostatním vyspělým zemím.

Jan OSÚCH, redaktor
František KRAMÁŘ, redaktor
redaktor

Univerzitní návrh taky požaduje namísto každoročního vyjednávání pětileté smlouvy s ministerstvem. Ty by stanovily dlouhodobé cíle vysokých škol včetně počtů přijímaných studentů. Stát by přitom školám garantoval předem daný objem peněz.

Stanislav ŠTECH, prorektor pro rozvoj, UK

By odpadly takové ty záležitosti, že vždycky do konce konkrétního kalendářního roku zase musíme zjišťovat vlastně, jak se bude situace nastavovat pro rok, pro rok další.

Jan OSÚCH, redaktor
František KRAMÁŘ, redaktor
redaktor

Návrh mění i systém akreditací. Ty by se neměly vázat na jednotlivé obory, ale na celé vzdělávací oblasti. Navíc by byly spojeny s jednotlivými vyučujícími, kteří by tak nemohli garantovat obory na více školách. Právě takzvané létající profesory řešila i Bílá kniha z dílny ministerstva. To ale práci na reformě ukončilo po odchodu ministra Liška. Univerzita Karlova ji přitom kritizovala už dříve.

Václav HAMPL, rektor Univerzity Karlovy v Praze

Nakonec jsme se dostali do situace, kdy jsme neviděli jinou cestu než vlastně připravit svoje vlastní kompletní stanovisko.

Jan OSÚCH, redaktor
František KRAMÁŘ, redaktor
redaktor

Materiál teď univerzita předloží k diskusi ostatním vysokým školám. Na podzim by pak putoval na ministerstvo. Tou dobou už zřejmě s novým vedením. Jan Osúch a František Kramář, Česká televize.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Ve svém křesle zůstává stále ve studiu náměstek ministryně školství Jindřich Kitzberger a proti němu tentokrát usedl rektor Univerzity Karlovy Václav Hampl. Dobrý večer, pane rektore.

Václav HAMPL, rektor, Univerzita Karlova v Praze

Dobrý večer.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

To jste zamýšlel, aby tou nejdiskutovanější součástí vaší reformy, vaší verze reformy vysokého školství bylo to pětitisícové zápisné?

Václav HAMPL, rektor, Univerzita Karlova v Praze

To jsem rozhodně nezamýšlel. Na druhou stranu znaje přece jenom zdejší scénu trochu, tak mě to zas moc nepřekvapilo.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Jak se vám, pane náměstku líbí ten nápad, ta koncepce nebo, chcete-li, reforma z dílny Univerzity Karlovy?

Jindřich KITZBERGER, náměstek ministryně školství

Tak my jsme ještě neměli možnost ho dobře prostudovat, takže bych se k němu teď jako celku nerad vyjadřoval. Pan rektor si vyzkoušel vlastně totéž, co my s Bílou knihou a s reformou terciárního vzdělávání, že se nejvíc debatovalo o školném, ačkoliv tam bylo spousty dalších podstatných věcí, možná daleko podstatnějších.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Na druhou stranu můžete být uklidněn, že třeba odborná obec se soustředí i na něco jiného než na pětitisícové zápisné.

Jindřich KITZBERGER, náměstek ministryně školství

To je velmi pozitivní. A já jako pozitivní vnímám i tu samotnou diskusi, kterou teď univerzita tím vyvolá. Možná, že v řadě bodů se tam přiblíží těmi svými návrhy právě k těm návrhům, které jsme dávali my v Bílé knize a v tom návrhu na změnu terciárního vzdělávání.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Řekněte mi, ve chvíli, kdy na ministerstvu školství jakožto nějaké dítě ministra, předchozího ministra Lišky leží Bílá kniha terciárního vzdělávání, tak to, že Univerzita Karlova připraví jakousi proti, jakýsi protimateriál, znamená to, že vy budete trvat na Bílé knize, nebo jste ochotni to nějakým způsobem skloubit, jste ochotni spolupracovat s Univerzitou Karlovou? Jak to je?

Jindřich KITZBERGER, náměstek ministryně školství

Já si myslím, že určitě tam prostor k dialogu, ke spolupráci určitě ještě je.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

To znamená, že Bílá kniha vysokého školství není neměnným blokem.

Jindřich KITZBERGER, náměstek ministryně školství

To není, to není určitě dogma, které nebylo už v této chvíli k jakýmkoliv změnám. My jsme to tak nikdy ale nepropagovali, že by tam bylo něco, co není možné diskutovat dál.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Nevypadá to, pane rektore, jako natažená ruka? Ke spolupráci myslím tím.

Václav HAMPL, rektor, Univerzita Karlova v Praze

My ten náš materiál, který jsme dneska představili, tak přesně takhle myslíme, je prostě k veřejné diskusi. My máme záto, a to jsme proklamovali v celé řadě našich stanovisek k tomu procesu Bílé knihy, že prostě ta diskuse, kterou ta Bílá kniha nebo proces přípravy Bílé knihy měl vyvolat, zahrnovat, takže byla v některých ohledech nedostatečná. Já bych to tady nerad rekapituloval. Ale toto je náš zásadní, fundamentální příspěvek k rozpoutání vážné, hluboké diskuse nad variantami, nad alternativami reformy vysokých škol v Česku a náš pohled na to, které jsou ty reálné problémy, které je třeba řešit a jak by například mohly být řešeny.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Aniž bych vás hnal do toho, abyste rekapituloval veškeré vaše výhrady k Bílé knize ministerstva školství, tak to vezměme z druhé strany. Řekněte mi v několika bodech, co je v té vaší koncepci.

Václav HAMPL, rektor, Univerzita Karlova v Praze

Dobře. My se tam zabýváme jednak jakýmsi celkovým rámcem vysokého školství, v kterém se nacházíme, kde identifikujeme věci, a to není zase, řekněme, nijak zvlášť objemné. Prostě vliv globalizace na vysoké školství, evropské procesy v tomto, boloňský proces, potřebu vyhodnotit boloňský proces, záležitosti kvality, potřeby zajistit kvalitu zejména v situaci narůstajícího počtu studentů a klesající populační křivky a tak dále.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

No, ale neříkejte mi, pane Hample, že to se neobjevilo i v Bílé knize.

Václav HAMPL, rektor, Univerzita Karlova v Praze

Říkám, to jsou jaksi rámce, které zase nejsou nijak dramaticky objemné, to jsou věci, které každý ví. To, kde možná snáze se identifikují ty rozdíly, tak jsou, řekněme, záležitosti, které se týkají akreditačních procesů na univerzitách, kterým se taky Bílá kniha věnovala. My přece jenom jsme k tomu přistoupili z trochu jiného konce, ty způsoby rozpracování tam jsou jiné, v něčem podobné, rozhodně já si myslím, že v něčem dotaženější, konkrétnější a podobně.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Tak pojďme, jestli dovolíte být o něco konkrétnější, toto jste řekl v on-line rozhovoru Lidovým novinám. Cituji: "Vím o tom, že ministerstvo školství schválilo devadesátimilionový projekt financovaný z evropských peněz na přípravu nových zákonů o terciárním vzdělávání, o finanční pomoci studentům a aktivitu s tím související." Říkal jste: "Těžko se mi to komentuje, aniž bych musel volit poměrně silné výrazy." Co jste měl na mysli? Co vás tak rozezličilo, řekněme?

Václav HAMPL, rektor, Univerzita Karlova v Praze

No, ne, tak to jsem měl na mysli to, že přece jenom ten proces, kdy ministerstvo samo sobě uděluje grant v této výši na přípravu 2 zákonů, kdy my jsme v podstatě v krátké době, Univerzita Karlova mám na mysli, byli schopni připravit v podstatě kompletní zákon o univerzitních nemocnicích a teďka významný podkladový materiál pro možnou změnu zákona o vysokých školách bez takovéto masivní grantové podpory.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

To byla výhrada směrem k ministerstvu školství, pane náměstků.

Jindřich KITZBERGER, náměstek ministryně školství

Tak je to trochu zjednodušený pohled. Ono v tom projektu je toho mnohem více, než o čem tady byla řeč. Já si obecně myslím, že v tom materiálu, který pan rektor začal popisovat, že určitě je hodně bodů, které se budou velmi blížit tomu, co jsme původně mysleli v Bílé knize. A pak taky chci říct dál, že my už jsme se od té Bílé knihy trochu posunuli k tomu věčnému záměru zákona, že jsme to se snažili převést do té konkrétnější podoby. Ale těch styčných ploch tam bude asi hodně.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Mimochodem od věčného záměru zákona mnohdy bývá, když se chce už jenom kousek k paragrafovanému znění daného zákona, když se chce, říkám. Bude to záležitost příští politické reprezentace vzešlé z případných podzimních voleb?

Jindřich KITZBERGER, náměstek ministryně školství

Určitě.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

A i ten váš materiál, pane rektore, je myšlen už spíš pro následovníky pana náměstka a ministryně Kopicové?

Václav HAMPL, rektor, Univerzita Karlova v Praze

Musím říct, že to je, řekněme, podrobnost, kterou jsme úplně při té přípravě neřešili. Nicméně, když se ptáte, předpokládám, že asi spíše ano.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Půjde se dohodnout na nějakém takovém materiálu, na reformě vysokého školství bez Univerzity Karlovy? Že by se zcela pominul její názor na to, jak by mělo vysoké školství v České republice vypadat?

Jindřich KITZBERGER, náměstek ministryně školství

Tak to už je hodně spekulativní. Tak samozřejmě úspěch.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Oni jsou hlavním kritikem vašich materiálů.

Jindřich KITZBERGER, náměstek ministryně školství

Samozřejmě. Ale úspěch té reformy obecně jako každé reformy je dohoda s těmi příslušnými aktéry, kterých se ta reforma nejvíce týká. Samozřejmě nechci tady spekulovat o tom, když jedna vysoká škola bude mít jiný názor než všichni ostatní, co se bude dít dál, ale obecně ten dialog je nutný a musíme, musíme ty partnery brát v úvahu a těmi partnery jsou pro nás vysoké školy.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Tak a přeje jenom poslední otázka. Pane rektore, zpátky k tomu zápisnému. To je nepřekročitelný koncept uvnitř vašeho, vaší reformy?

Václav HAMPL, rektor, Univerzita Karlova v Praze

Ne, ne, rozhodně. My jsme, náš přístup k těmto platbám studentů za studium je zhruba takovýto, to je politická otázka, věc politického rozhodnutí. Pokud se najde politická, řekněme, vůle, já bych řekl odvaha nějakým způsobem k tomu přistoupit, tak v této chvíli my to vnímáme tak, že nejschůdnější cestou nebo nejméně problematickou cestou by bylo to, čemu my říkáme zápisné. Ale to rozhodnutí je samozřejmě na politické, na politické reprezentaci, na politickém vedení země.

Martin VESELOVSKÝ, moderátor

Tak, pánové, děkuji za váš čas, za vaše komentáře. Přeji vám hezký večer. Na shledanou.

Jindřich KITZBERGER, náměstek ministryně školství

Hezký večer.

Václav HAMPL, rektor, Univerzita Karlova v Praze

Hezký večer. Na shledanou.